

Олена ВОСКОБОЙНІКОВА-ГУЗЄВА

Молодь у бібліотечній справі

(Рецензія на: Молодые в библиотечном деле: кадровая политика : Сб. материалов Первой междунар. науч.-практ. конф. «Молодые в библиотечном деле» (23–24 апреля 2001 г., Москва) и заседания секции РБА «Молодые в библиотечном деле» (23 мая 2001 г., Саратов). Вып. 1 / МК Российской Федерации. Библиотечный благотворительный фонд. Российская библиотечная ассоциация. Централизованная библиотечная система «Кунцево» г. Москва; Сост. и отв. за выпуск Т. С. Макаренко; Науч. ред. Л. М. Инькова. – М., 2002. – 335 с. – (Программа: Молодые в библиотечном деле))

Інформатизація бібліотечної сфери, соціально-економічні трансформації суспільного життя й освітньої галузі актуалізують питання кадрового забезпечення – збереження вже досвідченого і формування нового покоління бібліотечних фахівців. Розвиток бібліотечно-інформаційної галузі неможливий без виваженої стратегії менеджменту кадрових ресурсів, багаторівневої політики підтримки молодих бібліотечних кадрів, відпрацювання колегіальних рішень з цієї проблеми, їх погодження із професійною громадськістю, вивчення досвіду наших колег з далекого та близького зарубіжжя.

Збірник матеріалів Першої міжнародної науково-практичної конференції «Молодь у бібліотечній справі» (Москва, квітень 2001 р.) та засідання секції Російської бібліотечної асоціації (Москва, травень 2001 р.) – важлива інформативно-комунікативна складова програми Бібліотечного благодійного фонду «Молодь у бібліотечній справі» та створеної за його ініціативи відповідної секції Російської бібліотечної асоціації. Програма «Молодь у бібліотечній справі» передбачає організацію Всеросійських професійних конкурсів молодих учених і спеціалістів, молодіжних науково-практичних конференцій за актуальною фаховою проблематикою, ініціювання активної участі молодих спеціалістів у діяльності бібліотечної спільноти, сприяння опублікуванню найкращих робіт у фахових виданнях, видачу грантів на реалізацію ідей і проектів, організацію стажування, консультативної допомоги в професійній сфері, призначення стипендій студентам і аспірантам, надання правового захисту молодим фахівцям, залучення їх до формування нормативної бази галузі для врахування їхніх інтересів.

За структурою збірник матеріалів складається з

передмови від укладачів, семи тематичних розділів і великого комплексу додатків.

На сторінках збірника в п'ятдесяти статтях особливостями професії бібліотекаря, специфікою роботи з молодими фахівцями, шляхами їх ефективної адаптації у бібліотечних колективах, напрямами формування іміджу молодого спеціаліста, ротації кадрів поділилися професіонали з Франції, Китаю, Білорусі, а також 35 регіонів Російської Федерації. Авторами збірника стали як керівники і науковці з науковим ступенем, так і молоді бібліотекарі, бібліографи, оскільки лише колективний досвід, з урахуванням поглядів як молодих, так і досвідчених фахівців, дасть змогу відпрацювати оптимальну стратегію формування та використання кадрових ресурсів галузі, сприятиме розвитку спеціальних програм.

Про історію створення програми Бібліотечного благодійного фонду «Молодь у бібліотечній справі», актуальність і необхідність проведення конференції, склад її учасників, тематику доповідей і виступів, висновки, яких дійшли фахівці під час її проведення, читач дізнається з передмови до збірника, де також розміщено координати укладачів для конструктивних пропозицій і зауважень до матеріалів, що представлені у виданні, та програми «Молодь у бібліотечній справі» в цілому.

Змістовне розмаїття матеріалів збірника (доповіді, повідомлення, тези), що присвячені актуальній проблематиці оновлення кадрової політики, необхідності залучення молоді до роботи та наукових досліджень у бібліотеці, висвітленню досвіду ефективної роботи із молодими фахівцями за рахунок мотивації, саморозвитку, професійного самовдосконалення, залучення до діяльності у професійних об'єднаннях, участі у творчих і наукових конкурсах, зумовило, певною мірою, широку палітру змісту, його інформативну насиченість. У межах

Воскобойнікова-Гузєва Олена Вікторівна, канд. іст. наук, с. н. с. НБУВ.

рецензії лише перелічимо назви розділів, відповідно до яких у збірнику згруповано матеріали: «Бібліотека і молодіжна політика», «Громадські організації на допомогу молодим спеціалістам», «Управління розвитком персоналу. Кар'єра молодого спеціаліста», «Адаптація молодих спеціалістів у бібліотеці», «Молоді спеціалісти в бібліотечному інноваційному процесі», «Імідж молодого бібліотекаря», «Професійна підготовка та перепідготовка молодих спеціалістів». Зауважимо, що, на нашу думку, доцільно було б поєднати матеріали, які представлено у перших двох розділах.

Найцікавішими у збірнику є статті Т. Макаренка, де висвітлено еволюцію програми «Молодь у бібліотечній справі», А. Акімової про діяльність громадської організації «Молодіжний інформаційно-діловий центр», Н. Митрофанової – представлено досвід реалізації цільової комплексної програми адаптації молодих спеціалістів до роботи в ОУНБ (м. Псков). Ґрунтовно висвітлено питання організації роботи з персоналом на основі сучасного менеджменту якості у статті Л. Дубровіної. Проблемі підтримки молоді, управлінню розвитком персоналу присвячено чимало матеріалів збірника, проте надзвичайно корисним видається досвід Національної бібліотеки Удмуртської Республіки, що висвітлений у доповіді Т. Благодатських, функціонування системи роботи з молоддю в Державній публічній науково-технічній бібліотеці Сибірського відділення РАН у статті М. Редькіна, програми ефективної соціальної підтримки викладено у статтях Н. Аббакумової, С. Коваль та ін. Серед матеріалів, що висвітлювали складові іміджу бібліотекаря XXI століття, відзначимо статті С. Жекової (внутрішні та зовнішні фактори впливу на імідж) і С. Мусіхіної (розглянуто проблеми професійної етики та іміджу бібліотекаря-бібліографа), питання професійної підготовки та перепідготовки молодих спеціалістів – у статтях Д. Сівурова (досвід і проблеми підготовки бібліотечних кадрів у Білорусі) та Л. Степанової, яка запропонувала до розгляду стратегію розвитку дитячої бібліотеки через концепцію освіти сучасного бібліотечно-інформаційного працівника.

На окрему увагу заслуговують статті наших білоруських колег – О. Сівурової та Д. Шишкіна, в яких висвітлено досвід функціонування Інтернет-клубу Білоруської бібліотечної асоціації як засобу соціально-професійного росту та спілкування бібліотекарів. Автори поінформували бібліотечну громадськість

про заходи клубу за два роки існування, перспективи розвитку, методики взаємодії фахівців за посередництвом списку розсилу (mailing lists) для членів дискусійної електронної групи Інтернет-клубу. Положення про клуб молодих спеціалістів при Білоруській бібліотечній асоціації та рішення про проведення фахових конкурсів представлено в додатках до збірника.

Безперечно цікавими з наукової і практичної точок зору є додатки до матеріалів збірника, які згруповано у такі комплекси: документи, що регламентують роботу з молодими спеціалістами федерального, регіонального і внутрішньобібліотечного рівнів; програми розвитку персоналу і підтримки молодих фахівців, науково-дослідні роботи; представлено зміст науково-практичних конференцій молодих бібліотекарів; положення про ради молодих учених і спеціалістів; програми шкіл молодого бібліотекаря; тренінги, професіограми; положення про конкурси професійної майстерності, конкурси молодих спеціалістів; представлено також предметний рубрикатор БД «Молодь Росії».

Цей збірник став першим кроком російських колег в оприлюдненні нових, відповідно до вимог інформатизації суспільства, підходів, інноваційних розробок у напрямі професіоналізації молодих кадрів, їх адаптації і максимально повного включення в процеси практичної, управлінської та науково-дослідної діяльності галузі. Наступними кроками (за задумом керівників, координаторів і учасників проекту) стануть конференції, що їх планується провести у 2003 р. – «Молодь у бібліотечній справі: Імідж бібліотекаря» та «Молодь у бібліотечній справі: Кар'єра бібліотекаря». Хочеться побажати успіхів їх організаторам і учасникам, а також привітати авторів і укладачів збірника з виходом друком матеріалів першої із запланованої серії міжнародних науково-практичних конференцій.

Вміщені на сторінках збірника матеріали будуть корисними для вітчизняних науковців, методистів, керівників бібліотечно-інформаційних установ, діячів професійних асоціацій та бібліотечних об'єднань, усіх тих, кого непокоїть існуюча ситуація з кадровим забезпеченням бібліотек, менеджментом у бібліотечній справі, для всіх тих, хто усвідомлює необхідність формування позитивного іміджу бібліотечного працівника інформаційного суспільства.